

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesia Cathedrali Cæsaravgvstæ. Ioannis Baptistæ Tvrricelli Responsum

Torricelli, Giovanni Battista

Romae, 1656

Num. 11. Explicatur Zuritæ locus in indicibus fol. 13. ostendendo eum non obeße Ecclesie S. Saluatoris, nec aduersari ijs quæ de eiusdem Cathedralitate scripsit Zurita in indicib. fol. 12. & in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13380

ta, & in priuilegio Martini Regis, & ab alijs in alijs actibus tanquam eorum causam finalem iisdem verbis repeti; nec dubitatio supererit, quia in enunciatiua adeo antiqua, tot ad-
 miniculis adiuuata, & publicis monumentis reperita, etiã ad instantiam partis emanasset, plenissimam probationem faciat ex his quæ congerit *Tiraquell. in l. si vnquam, verbo donatione largitus num. 100. & seqq. C. de reuocan. donat. Verall. decis. 337. num. 6. par. 3. Buratt. decis. 323 num. 9. & 10. & ibi adden. lit. C.* Item addentes ad eundem *Burattum. decis. 172. littera D. Gregor. decis. 407. num. 5. & ibi Beltram. num. 6. in fin. Merlin. decis. 148. num. 3. Rota rec. par. 1. d. decis. 405. num. 3 & decis. 223. num. 3. par. 2.*

N. II. Contra secūdam adminiculum ex Zuritæ auctoritate desumptum eiusdem Zuritæ testimonium prætenditur, qui in indicibus anno 889. fol. 13. hæc habet. *Casar augustæ satis constat, reliquis sacris adibus sine tectis depopulatis, sanctum, & religiosissimum templum D. Mariæ Virgini dicatum, quod valgo de Pelari nuncupatur miseris illis temporibus sanctitatis religionis, & consilij publici tanquam sacram aram, & perfugij portum nostris fuisse: unde & Eleca, & Seniori, ac superioribus posterioribusque Episcopis, & ecclesiastico catui sacrosancta ea edes sedem ac domicilium præbuit, & maximos honores eius Fani antiscitis semper habitos, & vetustis tabulis, & memoria superiorum temporū pro certo affirmare possumus &c.*

Ex his enim verbis argumentum haurit Rota in *decis. sub numer. 109.* pro Cathedralitate Ecclesiæ del Pilar etiam ante Maurorum inundationem, cum enim Eleca, & Senior primi fuerint Episcopi sub Maurorum tyrannide, ijs verò, & superioribus Episcopis Ecclesiam B. Mariæ sedem præbuisse historicus asserat: verbum illud *superioribus* ad Episcopos Elecæ, & Senioris antecessores qui sub Gothorum gentiliumque Imperio in Ecclesia B. Mariæ resederunt, referri & ex perpetua Episcoporum Sede in eadem Ecclesia eius Cathedralitatem luculenter probari videtur; ideo ad conciliandam historiæ contrarietatem ex hoc loco interpretata-

pretationem recipere alia duo loca Rota existimauit quasi hic principaliter, alibi verò incidenter, & perfunctoriè Zurita loquitur: vt scilicet ijs duobus locis tradere intelligat Regem Alphonsum ex voto expiari, & consecrari fecisse Mezquitam Maurorum, & in ea Deo Opt. Max. instaurasse Ecclesiam Cæsaraugustanam Sedemque Cathedralem ad primum dignitatis locum restituisse, & sic non agat de Ecclesia materiali aut Cathedrali Sede in quantum pendet ab aliquo loco, sed de Sede Cathedrali in abstracto, & independenter, & de Ecclesia spiritualiter sumpta quatenus est fidelium collectio *ad rex. in cap. dudum 3. quest. 6. & Can. Ecclesia de consecrat. distinct. 1.*

Verum allegatus Zuritæ locus Ecclesiæ S. Saluatoris fauet magis quam aduersatur: nec repugnat ijs, quæ infra in indicibus *fol. 52. et annal. lib. 1. fol. 43.* apud eundem auctorem leguntur, si rectè percipiatur verborum sensus, nec aliena interpretatione corrumpatur.

Animaduertendum igitur Zuritam eo loco conditionem describere, in qua Respublica Christiana, occupata à Mauris Hispania, constituta esset, ideo postquam narrauit historicus antiquam religionem à populis oppressis licet, & longa seruitute afflictis incorruptè seruata: adiecta verba sanctitatem, et venerationem testantia qua vel illis temporibus Beatiss. Virginis templum habitum est, non nisi ad Maurorum tempora referri possunt, seu præcedentia inspiciamus, à quibus oratio subsequens declaratur *l. quoties ubi Bartol. C. familie ercisc. l. si seruus plurium S. fin. de legat. 1. Parisius conf. 111. num. 40. lib. 1. & conf. 79. num. 17. lib. 3.* seu pronomen tempori adiectū, miseris illis temporibus, quod demonstratiuum est, et relatiuum ad superius *d. l. generali. ter ff. de off. Presid. l. nemo 58 ubi Bartol. et Bald. ff. de hered. insituen. Nat. conf. 678. num. 23. Surd. conf. 308. numer. 16. Honded. conf. 4. num. 37. et seq. lib. 1. Buratt. decis. 715. num. 4.* Seu denique verba illa tanquam sacram aram, et per fugij Portum attendamus, quibus manifestè exprimitur Cæsaraugu-

augustanos Præsules propria Sede Mauris imperantibus pullos ad Ecclesiam del Pilar B.V. præsidio tutam confugisse, hoc enim sensu perfugij verbum vsurparunt auctores, *Cicero ad Brut. fuga Porcus erat in tuis Castris, & perfugium salutis in tuo exercitu*, & *Liu. lib. 2. nullum propius perfugium erat.*

Hoc posito quæ adiecit historicus de Elecæ Senioris, et superiorum posteriorumque Episcoporum Sede in Ecclesia B.M. Virginis, de iisdem temporibus sunt accipienda: Continuat enim oratio, et quia tunc temporis vna religionis tutela Beatiss. Virginis templum extitit, in eo Episcopos, donec Maurorum iugum Vrbs tulit, sedem legisse indicatur; dictio enim *unde* quo sensu ibi ponitur, vel illatiua est *ad text. in S. Apium quoque instituit. de rerum diuis. et l. malum 242. ff. de verb. signif.* vel causam reddit, non aliter ac si dictum fuisset ob eam causam, & Elecæ & Seniori &c. *ad text. in l. mulieris 13. et l. censere 111. vbi in iisdem terminis vsurpatur ff. de verb. signif. et decis. 323. num. 59. par. 6. recent.* vel orationem concludit, & ideo tanquam accessoria non ampliat neque immutat superius dicta prout de dictione *Itaque tradit Rota ead. par. 6. recent. decis. 129. num. 17.*

Quod si alius sensus admittatur, videlicet Episcopos Cæsaraugustanos non modo Maurorum tempore, sed perpetuò in Ecclesia B.M. consedisse: quatenus in Episcopis, qui Seniore, & Elecam antecesserunt id possit verificari: in ijs qui subsequuti sunt profecto nequit habere locum, cum à Maurorum excidio in Ecclesia S. Saluatoris Episcopos Sedem habuisse constet. Cum autem ea verba, & posterioribus Episcopis accipienda sint de ijs, qui Maurorum tempore Elecam sunt subsequuti *ad text. in l. 1. §. lex falcidia ff. ad l. falcid. & tradita per Ruin. conf. 165. num. 10. vol. 2. Gabriel. conf. 178. nu. 42. vol. 2. Onded. conf. 97. n. 16. vol. 1.* utiq; verbum superioribus ad Episcopos, qui Elecam & Seniore per eadem tempora præcesserunt referendū, nam idem thema debet retineri iuxta *Rot. in decis. 601. nu. 4. par. 3. rec.*

per

et

per *tex. in l. non ad ea ff. de condit. & demonstrat.* & quæ vnica
 structura verborum continentur, diuerso iure censi non
 debent iuxta eandem *Rot. decis. 11. nu. 1. par. 4. tom. 2. recent.*
sonnant. tex. in l. quamuis C. de impuber. & tradita per Dec.
conf. 92. num. 2. Caesar. de Grassis decis. 4. num. 9 de testam. Gre-
gor. decis. 191. num. 2. & par. 2. diuers. decis. 237. num. 1. & de-
cis. 1. numer. 6. par. 2. rec. & decis. 473. numer. 13. par. 4. tom. 2.
 & verba secundum subiectam materiam accipi debent *Pa-*
ris. conf. 26. num. 119. vol. 2. Gabr. conf. 61. num. 2. vol. 2. Surd.
decis. 2. num. 13. & decis. 11. numer. 16. & decis. 272. numer. 1.
& rec. par. 6. decis. 4. num. 7. & decis. 252. num. 5. & decis. 599.
num. 10. & seq.

Nec refragatur quod supponit Rota primos Cæsaraugustæ
 Episcopos post Maurorum inuasionem Elecam, & Senio-
 rem fuisse ex quo traditio Zuritæ de Senioris, & Superio-
 rum Episcoporum Sede in Ecclesiæ B. Mariæ non nisi ad Epi-
 scopos, qui sub Gothorum, & Gentilium imperio Senio-
 rem præcesserunt, videtur referri posse.

Quia suppositum non alio nititur fundamento quam quod de
 alijs Episcopis qui inter Bentium, & Seniore intercesse-
 rint, monumenta deficiant. Quid autem mirum si æqua-
 lis scriptor illis temporibus nullus extat? & occupato à
 Mauris Aragoniæ Regno tum singulorum gesta, tum publi-
 ca monumenta rerum si quæ extiterant profus interiere?
 vt in Indicibus ad annum 758. idem Zurita testatus est;
 profecto huius argumenti leuitatem agnouit *Rot. in dec. sub*
n. 107. at nullius omnino pöderis in re præsentis id fateri ne-
 cesse est, si Cæsaraugustam anno 716. à Mauris captam, &
 à Bentio postremo regnantibus Gothis Cæsaraugustæ Epi-
 copo desertam fuisse Seniore verò testimonio Murilli, Ec-
 clesiæ del Pilar acerrimi defensoris, anno vigesimo octin-
 gesimo ordinatum animaduertatur: quod temporis spa-
 tio Bentij Episcopatum, & Senioris intercedente Ecclesiam
 Cæsaraugustanam vacasse, à veritate alienum apparet si le-
 gatur idem Zurita in Indicibus ad annum 889. vbi Reli-
 gionis

gionis Christianæ ex quo fidei hostes Hispaniarum potiebantur, eum fuisse statum memoriæ prodidit, vt, & si oppressos seruitute atque afflictos piorum cætus tenerent, in his tamen Ciuitatibus quibus Episcoporum sedes stabilitæ fuerant, & Archiepiscopi, & Episcopi p̄sident, & terminatas Diœceses ab Vuamba Gothorum Rege definitas obseruarent.

Postremò quæ in confirmationem secundi adminiculi de Maurorum, & Christianorum consuetudine in primoribus Ecclesijs profanandis, & restituendis adduximus, ex obiectis in *decisione sub num. 101. & seqq. & num. 113.* nequaquam destruuntur.

Quod enim dicitur non constare hanc consuetudinem in Ecclesia S. Saluatoris fuisse seruata, tollitur allegato testimonio, Zuritæ de Mezquitæ maioris expiatione, & restitutione sedis in eundem locum in quo antea fuerat; Restitutio enim supponit priuationem, & rursus priuatio habitum *Buratt. decis. 160. num. 5. cum alleg. per Rot. in Meliten. Parochialis 21. Iunij 1650. S. 1. coram Illustriss. Bichio, & in Cracouiens. dismembrationis Decimarum 3. Iunij eiusdem anni, coram Illustriss. Verospio.*

N. 12.

Accedit testis Martin. Carillus in histor. S. Valer. fol. 140. expressè asserens, S. Valerij tempore Cæsaraugustam plures Ecclesias habuisse; Cathedralē verò fuisse vbi hodie conspicitur, deinde Maurorū tempore profanatam, & in Mezquitæ vsum conuersam, tandem Vrbe à Barbaris vindicata, pristinam sedis dignitatem recepisse. Quod idem annal. lib. 4. anno 1118. fol. 268. post narratam Cæsaraugustæ deditionem confirmat his verbis. *Nominauerat Rex Alphonsus Episcopus Petrum Libranam, qui maiorem Maurorum Mezquitam consecrauit titulo S. Saluatoris, quo ante nuncupabatur, Ex quibus constat d. Ecclesiam, & Cathedralē ante Maurorum Imperium fuisse, & hoc ipso titulo S. Saluatoris denominatam.*

Neque Carillus in secunda impressione histor. S. Valerij in 3. ad-